

Petőfi költői szerepei

1. Bevezetés (1 perc)
 - az általános Petőfi-kép: forradalmár
 - ő az első "celeb" → tudatos formálása saját szerepének
 - többféle szerepben is láthatjuk - [gondolattérkép](#)
 - individualista, vallomások, tipikusan a romantika költője - *Szeptember végén*
 - a természetes költő, akinek ne mondja meg senki, hogyan írjon - *A természet vadvirága, Dalaim*
 - népvezér, próféta - *A XIX. század költői, Egy gondolat bánt engemet*
 - a nép fia - bardok, népies költemények - *Hortobágyi korcsmárosné*
 - filozófus - *Világosságot!*; a *Felhők* ciklus
 - ezek a szerepek gyakran ars poeticákban is megfogalmazódnak
2. Ars poeticák - mit jelent, milyen versekről beszélhetünk itt - [tétel](#) 2-3 perc
3. Két vers részletesebb bemutatása a tételből vagy a gondolattérképről - 4-5 perc.
Olyan versek, amelyek eltérő szerepeket mutatnak be!
4. Lezárás: visszatérés a szerepek sokféleségére. Esetleg kiemelhető (ha olyan verseket választottunk) a szabadság mint központi érték.

Petőfi a romantika által kínált nagy költőszerepek közül hármat fogadott el, tett magáévá és mondott ki verseinek beszédszólamában: egyrészt a szélsőségesen individualista vallomások költőjét, másrészt a természetbe és a közösségbe beleolvadó, bennük tökéletesen feloldódó „természetes” költő szerepét, harmadrészt pedig a népet vezető és irányító profetikus költő szerepét. (...) Költői sajátosságát és nagyságát alighanem épp az adja meg, hogy költészetében nem tett kizárólagos választást e szerepek között, s ha teoretikus vagy politikai indíttatású nyilatkozataiban olykor hierarchizálta is őket, a hierarchiát versírásának folyamatában nem érvényesítette. A Petőfinél alighanem a legnagyobb terjedelemben jelentkező, a legnagyobb meglepetést és feltűnést kiváltó szélsőségesen individualista vallomások költő szerepe teszi lehetővé a számára, hogy (...) érzelmi-hangulati életének, fantáziájának vagy aktuális gondolkodásának nyílt és közvetlen öszinte önarcképként feltüntetett képét nyújtsa [verseiben], és magánéletének, mindennapi apróságainak a korszak számára szokatlan, mástól a nyilvánosság elé nemigen bocsátott mozzanatait is méltónak találja a megörökítésre. A „természeti” költő szerepe (...) arra épül, hogy a költő, épp zsenialitása révén, beleolvad a roppant szélesen értett természetbe, illetve a szintén romantikus módon természeti jellegűnek állított (...) nyelvi-historikus közösségbe, azaz a „népbe”. E szerepnek hagyománykövető jellege több szinten is rendkívüli erővel nyilvánul meg: (...) a népdal-korszakban (1843–44) a dalok, a megénekelte, szokatlanul erős sémákkal operáló jelenetek és figurák ábrázolásában és az 1848-as verskorpuszban.

A harmadik nagy szerepben (...) a zseniális költő isteni kiválasztás és kiválasztottság révén, mintegy apostolként részesül a természet és a mindennapok feletti igazságok tudásából és képviseléséből, s így módon a népet, az emberiséget prófétai módon fogja vezetni.

(Margócsy István: Petőfi Sándor, Korona Kiadó, 1999)